

Premi Sant Jordi al joc metaliterari de Jordi Cabré

L'escriptor construeix una espiral de mentides sobre la identitat a 'Digues un desig', un 'thriller' psicològic que s'endú el guardó més ben dotat de les lletres catalanes, que des d'aquest any publica Enciclopèdia Catalana

◆◆◆◆◆ Núria Juanico

La màxima que diu que a la tercera va la vençuda s'aplica com un guant a Jordi Cabré (Barcelona, 1974). L'escriptor i advocat va quedar finalista del premi Sant Jordi el 2004 amb *El virus de la tristesa*, i el 2010 va tornar-ho a fer amb *Després de Laura*. Enguany Cabré s'ha erigit guanyador de la 59a edició del guardó amb una història que reflecteix "com la ficció pot destrossar la nostra realitat", explica l'escriptor. Ahir al vespre rebia el premi a la gala de la Nit de Santa Llúcia, que Omnium Cultural va celebrar a Sabadell. *Digues un desig* és un joc metaliterari que difumina la frontera entre ficció i realitat fins a fer-la pràcticament imperceptible. "Als escriptors de ficció sempre se'ns pregunta quina part de veritat

hi ha als llibres –assenyala Cabré–. Hauria de ser al revés: s'hauria de demanar als autors de no-ficció quina part és mentida, perquè segur que n'hi ha".

La història té un punt de partida inquietant. "Imagineu-vos que un dia qualsevol entreu en una llibreria i us trobeu a la pila de novetats una autobiografia vostra que ni heu escrit ni coneixíeu fins ara", explica l'escriptor. Però el trasbals per al protagonista –un escriptor d'èxit– no s'acaba aquí, perquè "el que posa al l'autobiografia el perjudica molt", ja que parla, segons Cabré, "d'un amor inconfessable i perillós". A partir d'aquí, *Digues un desig* pren forma de *thriller* psicològic per empenyer el lector en un espiral literari que fa qüestionar-ho tot. "És literatura enjogassada, un joc de mi-

'DIGUES UN DESIG' CONSTRUEIX UN BALL DE MÀSCARES QUE QÜESTIONA LA IDEA D'IDENTITAT INDIVIDUAL

ralls carrolià", avança un dels membres del jurat, David Guzmán. Cabré defensa que les novel·les sense ni una mica d'autobiografia no existeixen. "El protagonista s'assembla a mi, però no soc jo. Almenys jo no he matat ningú", diu fent broma l'autor, que subratlla que "al final tot és autobiogràfic".

Una Barcelona sense patriarcat

Digues un desig es mou entre dos plans geogràfics i temporals: Barcelona i Cadaqués, i el present i el 2026, en una Catalunya que s'ha alliberat del patriarcat i ja ha acabat la Sagrada Família. "És una obra que opera en diferents capes i que estableix diàlegs amb les diferents formes de creació", assenyala Guzmán, que destaca "les referències a quadres i a la creació bíblica" i posa èm-

a
llegim

44-45

● Entrevista a Cristina Morales, guanyadora del premi Herralde ● Núria Cadenes escriu sobre la Barcelona de 1992

46-47

● Maurice Sendak escriu una novel·la infantil vitalista i lluminosa ● L'admirable poesia de Víctor Català

Víctor Garcia Tur, premiat per un karaoke de contes

Si en comptes de literatura fes música, l'última obra de Víctor Garcia Tur (Barcelona, 1981) seria fruit d'un karaoke amb una llista de temes dels seus referents. "En comptes d'agafar cançons que em motiven molt i cantar-les, he escollit contes que m'han impressionat i els he reelaborat", explica l'escriptor. El resultat, aplegat sota el títol *El país dels cecs*, és un recull de relats que, alhora, empeny a repensar la idea d'originalitat i que li ha valgut el 21è premi Mercè Rodoreda. "És una reflexió sobre la falsedat en la literatura i la idea de tradició", explica una de les membres del jurat, Marina Porras, que destaca que el volum "posa el joc al centre de la literatura i necessita el lector per funcionar".

En aquest exercici experimental de reelaboració dels referents, l'escriptor s'ha inspirat en contes de H.G. Wells, Ursula K. Le Guin i John Perkins. També hi apareix *Moby*

Dick i un Jorge Luis Borges que, a través de la imaginació de Garcia Tur, pren identitat catalana i es veu obligat a fer carrera literària a l'exili des de l'Argentina, on viu la misèria del desarrelament. Les narracions abasten més de 400 anys des de la primera, que se situa a la Xina del segle XVII, fins a l'última, situada en un futur pròxim en què els viatges en el temps han canviat la manera de fer literatura.

L'escriptor parla d'homenatge i herència per referir-se a la manera com aquests autors i uns altres li han servit d'inspiració. "He portat els contes cap al meu terreny. M'han servit de font literària", diu Garcia Tur. De fet, *El país dels cecs* ja era el títol d'un conte de Wells i ara Garcia Tur se l'ha apropiat per titular el recull, que publicarà Proa al febrer. Dotat amb 6.000 euros, el premi Mercè Rodoreda ha comptat enguany amb un jurat format per Francesco Ardolino, Joana Masó, Jordi Mir, Clàudia Rius i la mateixa Porras.

VÍCTOR GARCIA TUR, GUANYADOR DEL MERCÈ RODOREDA.

FRANCESC MELCION

Amb el premi Mercè Rodoreda, Garcia Tur afegeix un nou guardó a la llista de reconeixements que ha aconseguit al llarg de la seva trajectòria literària. L'escriptor va rebre el premi Documenta el 2008 amb el recull de contes *Twistanschauung* (Empúries, 2009), i el 2015 va obtenir el premi Marian Vayreda amb la novel·la *Els ocells* (Empúries, 2015). Abans d'ell, el premi Mercè Rodoreda ha reconegut escriptors com Clara Queraltó, Empar Moliner, Jenn Díaz, Tina Vallès i Neus Canyelles, entre d'altres. ◆◆

JORDI CABRÉ,
AHIR AL
CENTRE
D'ARTS SANTA
MÓNICA.

FRANCESC MELCION

“El feixisme no passarà”

“Amic Jordi Cuixart, sé que ens veus des de la cel·la de Lledoners”, va expressar ahir el vicepresident d’Òmnium Cultural, Marcel Mauri, i just després els crits de llibertat i els aplaudiments van omplir l’auditori de Fira Sabadell. L’entitat va escollir la ciutat vallesana per fer un triple homenatge al municipi d’acollida de Carme Forcadell, Muriel Casals i Jordi Cuixart. Aquest últim, des de la presó, va adreçar paraules de pau i de lluita al públic i als guardonats. “El feixisme no passarà: els hereus de Franco tampoc aturaran mai l’anhel democràtic de la majoria del poble de Catalunya”, va dir el president d’Òmnium a través d’una carta escrita des de la presó i llegida durant la cerimònia. Mauri va recordar que aquest és el segon any que Cuixart no pot assistir a la Nit de Santa Llúcia perquè està empresonat i va unir-se a la seva crida a favor de la cultura i la llengua catalanes.

fasi en “l’ambició estilística” de la novel·la. Si bé el motor del llibre són les incògnites sobre l’autobiografia que persegueixen el protagonista, Cabré relata la història, segons Guzmán, “amb una prosa obsedida” i “un humor que a vegades és negre”. Rere la cortina d’enganys i les màscares dels personatges, la història és una reflexió sobre la identitat veritable i sobre el fet de teixir mentides per seduir algú. *Digues un desig* és el desè títol de Cabré, que també ha publicat llibres infantils com *Em dic*

Jules Verne (Parramon, 2012) i d’història com *Ara que no ens escolta ningú* (Pòrtic, 2013).

Cabré inaugura una nova etapa del premi Sant Jordi, que arribarà a les llibreries el febrer de l’any vinent amb una tirada mínima de 15.000 exemplars. Amb el premi, l’escriptor s’endurà 60.000 euros i, a més, els diners generats pels drets d’autor, que poden ser una suma considerable tenint en compte que la novel·la acostuma a ser una de les més venudes de la temporada. El

L’ESCRITOR S’ENDU 60.000 EUROS, A MÉS DELS DRETS D’AUTOR DE LES VENDES DEL LLIBRE

Sant Jordi es converteix així en el reconeixement més ben dotat de la literatura catalana (el premi Ramon Llull té una dotació de 60.000 euros, el Sant Joan de 35.000, el Prudenci Bertrana de 30.000 i el Josep Pla de 6.000). El premi d’Òmnium Cultural serà editat els propers tres anys per Enciclopèdia Catalana, que va guanyar un concurs obert a totes les editorials dels Països Catalans. Des del 1981 i fins a l’any passat, la novel·la guanyadora es publicava amb Proa, del Grup

62. El jurat del Sant Jordi, integrat per Maria Campillo, Míriam Cano, Fe Fernández, Ferran Gadea i el mateix Guzmán, ha reconegut Cabré entre 39 candidats. És un autor nascut a la dècada dels 70, fet que trenca la tendència dels últims anys de premiar algú de la generació dels 60. Entre els guardonats hi ha hagut Joan-Lluís Lluís, Pep Puig, Vicenç Pagès Jordà i Màrius Serra. Fins ara només l’han guanyat vuit dones. L’última va ser Carme Riera el 2003. ♦♦

Un guardó als sonets de Carles Rebassa

els 68 sonets que configuren *Sons bruts* de Carles Rebassa (Palma, 1977) van néixer d’un “desamor terrible i dolorós”, explica el poeta. Aquella experiència s’ha traduït en un conjunt de poemes guardonat amb el 60è premi Carles Riba, dotat amb 3.000 euros i la publicació de l’obra al febrer de la mà de Proa. “Escriure un llibre és com la construcció d’un cos que funciona en paral·lel amb el teu cos”, compara Rebassa, que defineix *Sons bruts* com “un combat entre l’amor i la mort”. Escrits entre el 2003 i el 2018, els versos qüestionen l’estructura del sonet i “fan aixecar polseguera a la tradició que hi ha darrere, perquè Rebassa la vacil·la i s’hi posa xulo”, explica Maria Cabrera en nom del jurat, que aquest any ho ha tingut difícil per triar perquè entre els originals “hi havia cinc llibres premiables, cosa que és motiu de celebració”.

Cabrera també subratlla de l’obra guardonada “els diàlegs punyents i empenyats, plens de rà-

bia i d’humor”, i el “gran mestratge lingüístic” en què ressona “un eco de tradicions”. En aquest sentit, Rebassa cita la tradició medieval i la renaixentista com dos exemples, i defineix el sonet com “un bessó que brota” i del qual surt

CARLES REBASSA, PREMI CARLES RIBA. FRANCESC MELCION

“una forma vital que acaba bategant sola”. Sota aquesta premissa, Rebassa ha traslladat a la poesia els sentiments derivats de la ruptura i, com explica ell mateix, “l’anhel per destruir el món i tornar a construir-lo”.

El jurat, format per Sebastià Alzamora, Josep Maria Fonalleras, Josep Lluch, Teresa Pascual i Maria Cabrera, destaca també com Rebassa elabora “un retrat mutant” en què els versos “estan cisel·lats amb paciència, devoció i obsessió”. El Carles Riba no és el primer premi que reconeix la literatura de Rebassa. L’escriptor mallorquí va guanyar el premi Ausiàs March de poesia per *Els joves i les vídues* (Edicions 62, 2006), i amb *Eren ells* (Angle Editorial, 2017), la seva primera obra de narrativa, va obtenir el premi Ciutat de Barcelona i el Ciutat de Tarragona Pin i Soler. Els altres anys, el jurat del premi Carles Riba havia guardonat les creacions de Josep Maria Fulquet, Maria Cabrera, Hilari de Cara, Víctor Obiols i Francesc Garriga, entre d’altres. ♦♦

Maite Carranza i Núria Franquet, premis infantil i juvenil

La collita d’enguany de literatura infantil i juvenil de la Nit de Santa Llúcia està protagonitzada per dues dones. El 56è premi Josep Maria Folch i Torres, guardonat amb 4.000 euros, ha correspost a Núria Franquet, autora de *La Liang dins del quadre*. Franquet imagina una història amb una protagonista femenina per reivindicar-les. “La Liang és una nena amb moltes febleses –explica Franquet–. El llibre parla d’una persona desarrallada que se sent molt petita perquè crec que aquesta és la realitat de molts infants de casa nostra”. Des del jurat, la llibretera Paula Jarrin destaca que l’escriptora “és una veu nova, amb una narrativa preciosa i una protagonista entranyable”.

A diferència del premi Folch i Torres, el Joaquim Ruyra de narrativa juvenil ha reconegut una escriptora veterana, Maite Carranza, per la història d’un Antoni Gaudí enamorat quan tenia 16 anys i vivia a Reus. *L’alè del drac* explora, segons l’autora, “la bogeria genial de l’arquitecte quan encara era desconegut”. Els dos llibres arribaran el 6 de març a les llibreries amb La Galera. A més, Òmnium Cultural ha distingit el periodista finlandès Pertti Pesonen amb el 31è premi internacional Joan B. Cendrós, i Jaume Roures i Tatxo Benet amb el premi Muriel Casals de comunicació. ♦♦